

รายงานการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับการเพิ่มผลิตภาพอุตสาหกรรม

บทนำ

ผลิตภาพเป็นกลไกหลักในการที่จะยกระดับเศรษฐกิจของประเทศไปสู่การเป็นประเทศกลุ่มรายได้สูงหรือกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่จะช่วยในการขับเคลื่อนผลิตภาพของประเทศ คือ การสร้างสภาพแวดล้อมทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ นโยบายของภาครัฐที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการและนักลงทุน การปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรค การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการของหน่วยงานรัฐ การพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพของแรงงาน และการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีและการสร้างนวัตกรรม ซึ่งนอกจากจะสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพของภาคธุรกิจในประเทศแล้ว ยังช่วยดึงดูดให้เกิดการขยายการลงทุนทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนที่มีคุณภาพ ซึ่งจะช่วยสร้างคุณค่าและสร้างความยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจของประเทศได้ในระยะยาว

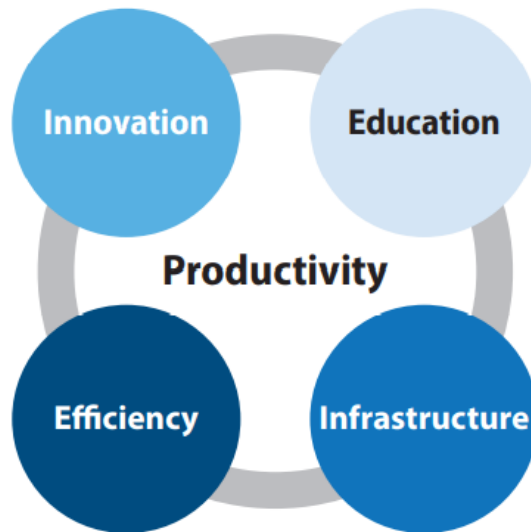
อย่างไรก็ดี การสร้างสภาพแวดล้อมที่จะสามารถดึงดูดการลงทุนที่มีคุณภาพให้เกิดขึ้น ต้องอาศัยข้อมูลจากภาคธุรกิจในการดำเนินการและการได้รับบริการต่าง ๆ ของหน่วยงานรัฐ อาทิ ความพร้อมด้านสาธารณูปโภค การถือครองกรรมสิทธิ์ต่าง ๆ กฎระเบียบภาครัฐ การสร้างเครือข่ายธุรกิจ เพื่อให้ภาครัฐสามารถกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อส่งเสริมหรือสนับสนุนการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวทางการศึกษาวิจัย

ปัจจัยในการขับเคลื่อนผลิตภาพประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก¹ ได้แก่ 1. ด้านนวัตกรรม (Innovation) รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ 2. ด้านการศึกษา (Education) การพัฒนาขีดความสามารถของแรงงานให้ศักยภาพมากขึ้น 3. ด้านประสิทธิภาพ การจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพ และมีความยืดหยุ่นในการผลิต 4. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ไม่ว่าจะเป็นระบบคมนาคมขนส่ง การจัดหาพลังงาน และระบบโทรคมนาคม รวมถึงด้านสภาพแวดล้อมเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic Environment) (ภาพที่ 1)

¹ Productivity as the Key to Economic Growth and Development, The World Bank

ภาพที่ 1 องค์ประกอบหลักในการขับเคลื่อนผลิตภาพ

ที่มา: ธนาคารโลก

1. **ด้านนวัตกรรม (Innovation)** เป็นการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ผลิตภัณฑ์ใหม่ และกระบวนการดำเนินงานใหม่ที่จะช่วยให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับกิจการ รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาของทั้งภาครัฐและเอกชน การสนับสนุนให้นักวิทยาศาสตร์และวิศวกรที่มีคุณภาพ ส่งเสริมให้มีสถาบันวิจัยที่มีคุณภาพสูง รวมถึงให้การสนับสนุนด้านนวัตกรรมกับบริษัทด้วยการหาแนวทางความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและอุตสาหกรรม และเตรียมพร้อมในเรื่องของการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

2. **ด้านการศึกษา** ระบบการศึกษาจะช่วยให้การพัฒนาขีดความสามารถให้กับแรงงานทั้งในด้านองค์ความรู้และทักษะ รวมถึงส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีที่จะช่วยยกระดับกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้มีผลิตภาพสูงขึ้น ดังนั้นประเทศต่าง ๆ จำเป็นต้องสร้างระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมถึงส่งเสริมให้มีการเรียนในระดับอุดมศึกษามากขึ้น และสนับสนุนให้แรงงานมีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง

3. **ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency)** การจัดสรรทรัพยากรให้มีความยืดหยุ่นและใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุด การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าจากภาคการเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและส่งต่อไปยังภาคบริการ

4. **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)** ไม่ว่าจะเป็นระบบคมนาคมขนส่ง การจัดหาพลังงาน และระบบโทรคมนาคม รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ และด้านสภาพแวดล้อมเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic Environment) ระบบภาครัฐที่มีประสิทธิภาพจะช่วยในเรื่องการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลและความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของบริษัทได้ นอกจากนี้การตัดสินใจเชิงนโยบายอย่างโปร่งใส ไม่ทุจริตคอร์ปชั่นจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับภาคธุรกิจและประชาชน รวมถึงการรักษาเสถียรภาพของเศรษฐกิจมหภาคไม่ว่าจะเป็น

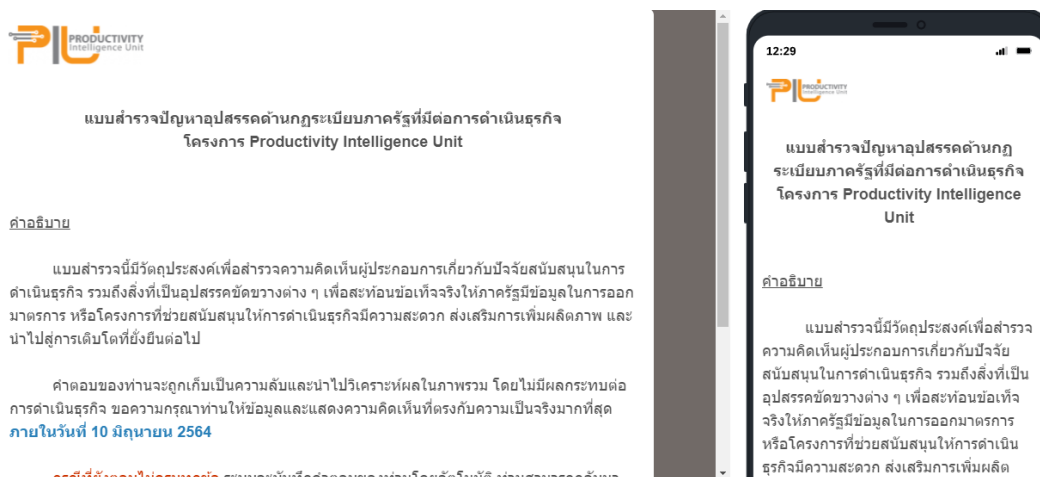
การรักษาต้นทุนประมาณ การบริหารจัดการหนี้ภาครัฐให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และการรักษาระดับอัตราเงินเฟ้อคงที่ไม่ให้อยู่ในระดับที่มีอัตราเงินเฟ้อสูงหรือภาวะเงินฝืด

สำหรับการศึกษานี้จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ที่ภาครัฐมีส่วนสนับสนุนให้การดำเนินธุรกิจมีประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันได้ โดยการพัฒนาแบบสำรวจจะใช้กรอบคำถามจากการสำรวจระดับบรรยากาศในการลงทุน (Investment Climate Survey) ของธนาคารโลก ซึ่งมีปัจจัยทางด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจ โดยข้อมูลที่ใช้ศึกษาจะเป็นข้อมูลเชิงความคิดเห็น (Perceptual Survey) เพื่อวิเคราะห์ว่าประเทศไทยมีจุดอ่อนจุดแข็งอย่างไรในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ ความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงข้อจำกัด ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการประกอบธุรกิจและการลงทุน โดยจะเป็นการสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการของภาครัฐ ข้อจำกัดและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ เครือข่ายธุรกิจที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ การขอใบอนุญาตและใบรับรองสิทธิต่าง ๆ และมาตรการส่งเสริมที่ต้องการจากภาครัฐ ทั้งนี้เพื่อให้กระทรวงอุตสาหกรรมมีข้อมูลเพื่อใช้ในการปรับปรุงการออกมาตรการ กฎระเบียบที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจให้มีความสะดวกและเกิดประสิทธิภาพในการประกอบธุรกิจที่ดีขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ

ได้มีการพัฒนาแบบสำรวจในระบบ Qualtrics และทำการสำรวจออนไลน์ ซึ่งผู้ประกอบการสามารถตอบแบบสำรวจผ่านคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ หรือแท็บเล็ต (ภาพที่ 2) โดยได้ดำเนินการสำรวจผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทางอีเมล จำนวน 2,530 บริษัท และได้มีการประชาสัมพันธ์ด้วยการโพสต์ Ad Facebook เพื่อเชิญชวนให้ผู้ประกอบการเข้ามาร่วมตอบแบบสำรวจผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 2 การสำรวจปัญหาอุปสรรคด้านกฎระเบียบภาครัฐที่มีต่อการดำเนินธุรกิจ

ภาพที่ 3 การสำรวจปัญหาอุปสรรคด้านกฎระเบียบภาครัฐที่มีต่อการดำเนินธุรกิจ ผ่านช่องทาง Ad Facebook

Thailand Productivity Institute -
สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ - FTPI
Sponsored · 🌐

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติขอเชิญผู้ประกอบการ
ร่วมตอบแบบสำรวจปัญหาและอุปสรรค... See More

ขอเชิญผู้ประกอบการร่วมตอบแบบสำรวจ
ปัญหาและอุปสรรคด้านกฎระเบียบภาครัฐ
ที่มีต่อการดำเนินธุรกิจ

พร้อมรับสิทธิ์
ประโยชน์

รับสิทธิ์อบรม e-Training ฟรี 1 หลักสูตร

ข้อที่ 1
ลุ้นรับ IPAD ขนาด 10.2"

ข้อที่ 2
ลุ้นรับ IPAD ขนาด 10.2"

Click ตอบแบบสำรวจ

FTPI.SYD1.QUALTRICS.COM

แบบสำรวจปัญหาอุปสรรคด้านกฎ
ระเบียบภาครัฐที่มีต่อการดำเนินธุ...

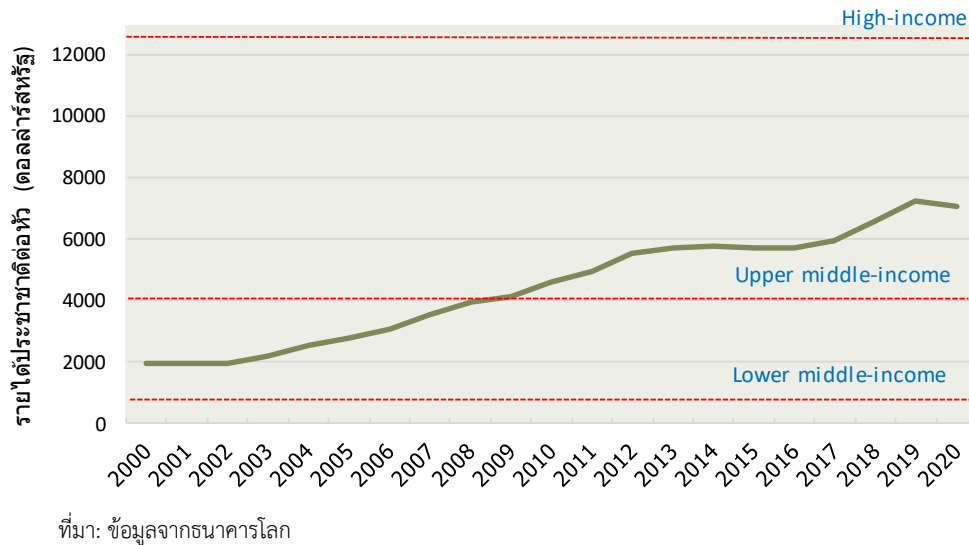
Learn More

👍 9 2 Shares

สถานการณ์ด้านผลิตภาพของประเทศ

หากพิจารณาพัฒนาการในเชิงเศรษฐกิจของประเทศไทย จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการยกระดับตัวเองจากกลุ่มประเทศรายได้ต่ำมาเป็นกลุ่มประเทศรายได้ปานกลางนับตั้งแต่ปี 1988 ซึ่งเป็นผลมาจากการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศจากการขับเคลื่อนจากภาคเกษตรกรรมมาเป็นการภาคอุตสาหกรรมและบริการ โดยมุ่งเน้นการรับจ้างผลิต การส่งออก การลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อเพิ่มการจ้างงาน สร้างรายได้ สร้างความมั่งคั่งให้แก่ประเทศ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงไม่สามารถยกระดับตัวเองไปสู่กลุ่มประเทศรายได้สูงได้เช่นเดียวกับหลาย ๆ ประเทศ ไม่ว่าจะเป็น บราซิล เม็กซิโก มาเลเซีย โดยใช้เวลากว่า 20 ปี ในการขยับฐานะขึ้นมาอยู่กลุ่มประเทศรายได้ปานกลางระดับสูง (Upper Middle Income) เท่านั้น ซึ่งหากจะเปรียบเทียบกับประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ หรือเกาหลีใต้ ซึ่งอยู่ในกลุ่มประเทศรายได้สูงแล้ว จะเห็นว่า ยังค่อนข้างห่างไกล (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 พัฒนาการเชิงเศรษฐกิจของประเทศไทย

จากรายงาน World Competitiveness Report ของสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute of Management Development : IMD) จะเห็นได้ว่า ในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา (2554-2563) อันดับผลิตภาพของประเทศไทยโดยภาพรวมอยู่ในอันดับที่มากกว่า 50 จากการจัดอันดับทั้งหมด 61 ประเทศ โดยในปี 2563 ผลิตภาพภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการอยู่ในอันดับที่ 54 และอันดับที่ 53 ตามลำดับ (ตารางที่ 1) ในขณะที่ผลิตภาพภาคเกษตรอยู่ในอันดับที่ 58 นอกจากนี้ หากเปรียบเทียบผลิตภาพกับประเทศอื่น ๆ จะเห็นว่าผลิตภาพของไทยในทุกภาคเศรษฐกิจ ยังคงอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ (ตารางที่ 2) โดย IMD ได้ระบุถึงประเด็นดังกล่าวว่า เป็นหนึ่งในประเด็นท้าทายที่สำคัญสำหรับประเทศไทย ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องยกระดับผลิตภาพให้ทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ ซึ่งจะมีผลผลักดันให้ความสามารถในการแข่งขันของประเทศสูงขึ้นอย่างยั่งยืน

ตารางที่ 1 อันดับตัวชี้วัดด้านผลิตภาพของประเทศไทย ช่วงปี 2554-2563

	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ผลิตภาพรวม (Overall Productivity)	54	55	55	56	55	56	53	53	54	54
ภาคอุตสาหกรรม	49	51	52	55	55	57	56	53	52	54
ภาคเกษตร	55	57	57	57	54	57	56	56	56	58
ภาคบริการ	52	53	55	55	51	52	53	51	51	53

ที่มา : สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute of Management Development : IMD)

ตารางที่ 2 การจัดอันดับด้านผลิตภาพของไทยในปี 2563 เปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งสำคัญ

	ผลิตภาพรวม	ภาคเกษตร	ภาคอุตสาหกรรม	ภาคบริการ
ไต้หวัน	15	34	19	10
เกาหลีใต้	28	40	18	39
มาเลเซีย	44	29	34	48
ไทย	54	58	54	53
จีน	58	59	56	58

ที่มา : สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute of Management Development : IMD)

ปัจจัยหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพ นั่นคือภาครัฐจะต้องก้าวข้ามอุปสรรค และข้อติดขัดที่เกิดจากกฎระเบียบภาครัฐที่กระทบต่อการดำเนินธุรกิจและการลงทุน รวมถึงการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนในการดำเนินงาน จากรายงานผลการสำรวจบรรยากาศการลงทุนในประเทศไทยในปี 2558 พบว่า ประเด็นสำคัญ 4 ประการที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจในประเทศไทย ประกอบด้วย 1) ความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจมหภาคและการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ทั้งเรื่องนโยบายด้านเศรษฐกิจ และภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศ 2) การขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ 3) กฎระเบียบของภาครัฐ ซึ่งจะรวมถึงกระบวนการหรือประสิทธิภาพของการบริการของภาครัฐ และ 4) โครงสร้างพื้นฐาน ครอบคลุมทั้งเรื่องของความสะดวกในการเข้าถึงและความน่าเชื่อถือของระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาของธนาคารโลกจาก Doing Business Report ซึ่งเป็นการประเมินความสะดวกในเรื่องของกฎระเบียบ ขั้นตอน และการบริการของภาครัฐ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ เพื่อสะท้อนถึงประสิทธิภาพของภาครัฐ และทำให้ภาครัฐเห็นโอกาสในการปรับปรุงกระบวนการทำงานหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น พบว่าประเทศไทยได้รับการจัดอันดับอยู่ในลำดับที่ 21 จาก 190 ประเทศทั่วโลก ซึ่งถือว่าไทยเป็นกลุ่มประเทศที่มีความสะดวกสำหรับการประกอบธุรกิจ และค่อนข้างได้เปรียบประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็น เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ลาว หรือ อินโดนีเซีย อย่างไรก็ตาม หากเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งสำคัญในภูมิภาคนี้ ไม่ว่าจะเป็น สิงคโปร์ ฮ่องกง เกาหลีใต้ มาเลเซีย และไต้หวัน ก็พบว่า อันดับของประเทศไทยยังคงตามหลังประเทศเหล่านี้อยู่ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ผลการจัดอันดับในเรื่องความสะดวกในการประกอบธุรกิจของประเทศไทย
เปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ

ประเทศ	อันดับ
สิงคโปร์	2
ฮ่องกง	3
เกาหลีใต้	5
มาเลเซีย	12
ไต้หวัน	15
ไทย	21
ญี่ปุ่น	29
เวียดนาม	31
จีน	63
ฟิลิปปินส์	70
อินโดนีเซีย	73
อินเดีย	95
ลาว	154
พม่า	165

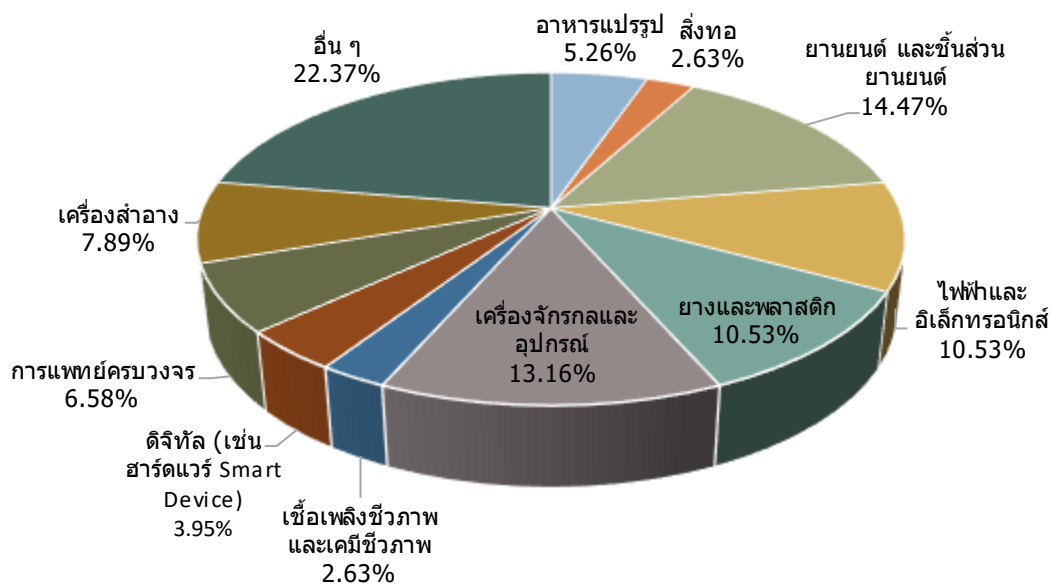
ที่มา: Doing Business 2020, The World Bank

ผลการสำรวจปัญหาอุปสรรคด้านกฎระเบียบภาครัฐที่มีต่อการดำเนินธุรกิจ

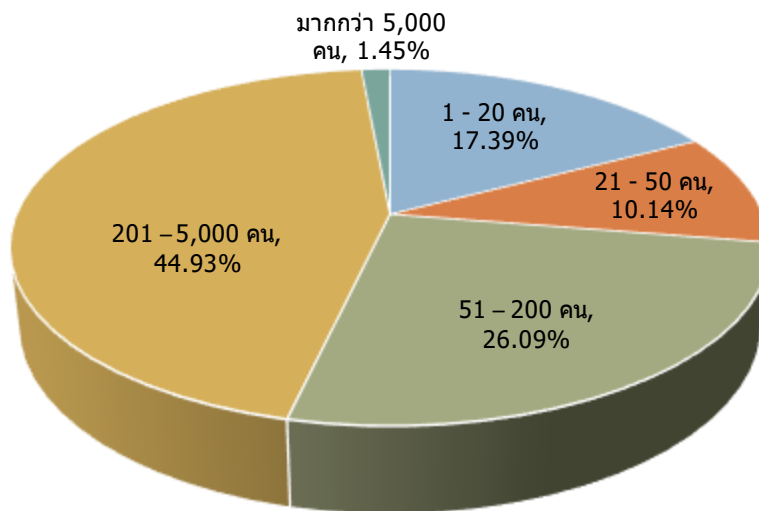
จากการสำรวจมีผู้ตอบแบบสำรวจทั้งสิ้น 130 ราย แต่ในการวิเคราะห์ผลสำรวจสามารถใช้ข้อมูลได้เพียง 76 รายเท่านั้น โดยมาจากภาคอุตสาหกรรมเป็นหลัก สัดส่วนผู้ตอบส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ที่ร้อยละ 14.47 รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและอุปกรณ์ร้อยละ 13.16 อุตสาหกรรมยางและพลาสติก และอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์อีกร้อยละ 10.53 (ภาพที่ 5) นอกจากนี้ยังมีกลุ่มอุตสาหกรรมสมัยใหม่อย่างอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร อุตสาหกรรมดิจิทัล และอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพด้วย

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดกิจการพบว่าส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดใหญ่ที่มีพนักงานจำนวน 201 คนขึ้นไป มีสัดส่วนร้อยละ 46.38 รองลงมากิจการขนาดกลางที่มีพนักงานจำนวน 51-200 คน มีสัดส่วนร้อยละ 26.09 และเป็นกิจการขนาดเล็กอีกร้อยละ 27.54 (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 5 สัดส่วนของสถานประกอบการ จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม

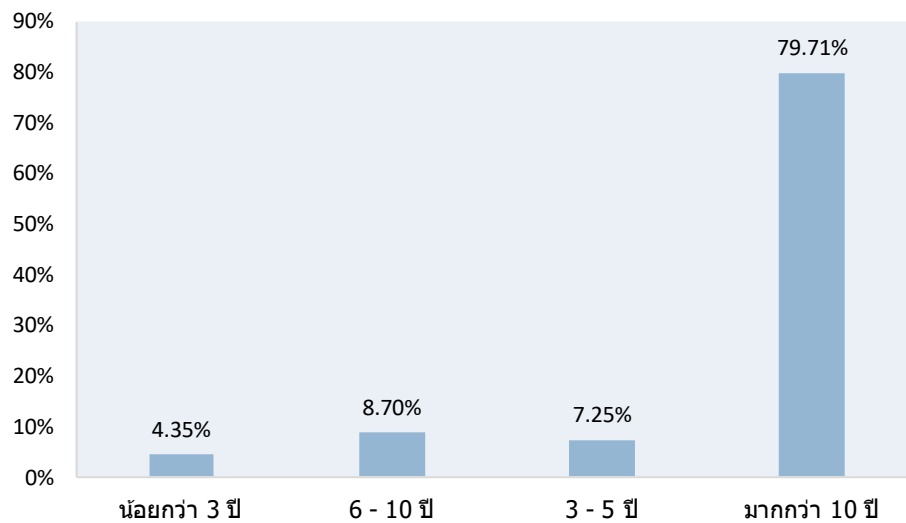

ภาพที่ 6 สัดส่วนของสถานประกอบการ จำแนกตามขนาดของกิจการ

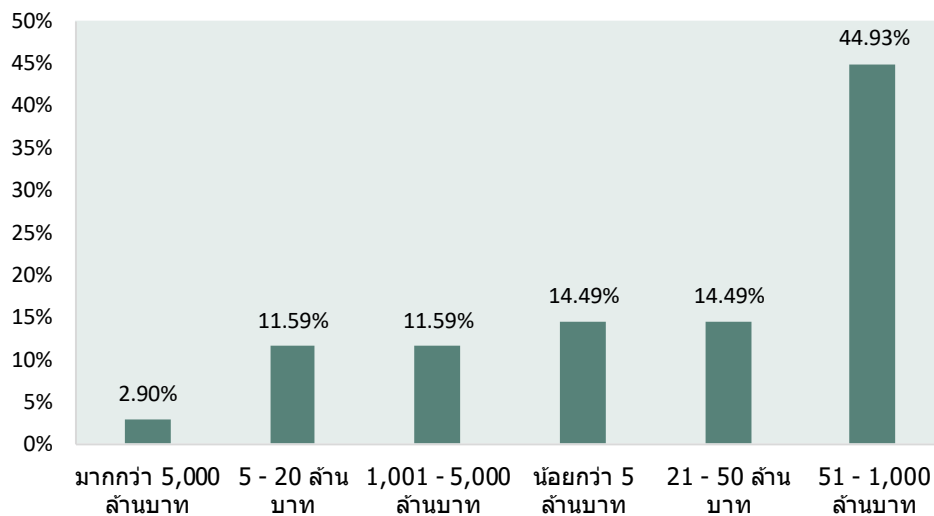

นอกจากนี้กิจการส่วนใหญ่ยังดำเนินงานมายาวนาน โดยกิจการที่ดำเนินงานมากกว่า 10 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดที่ร้อยละ 79.71 ขณะที่กิจการที่ดำเนินงานน้อยกว่า 3 ปี มีเพียงร้อยละ 4.35 เท่านั้น (ภาพที่ 7) อีกทั้งกิจการที่ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีรายได้ต่อปีก่อนข้างสูง โดยกิจการที่มีรายได้ต่อปีที่ 51-1,000 ล้านบาท มีสัดส่วนมากที่สุดที่ร้อยละ 44.93 รองลงมาเป็นกิจการที่มีรายได้ต่อปีที่ 21-50 ล้านบาท ที่ร้อยละ 14.49 (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 7 สัดส่วนระยะเวลาในการดำเนินการ

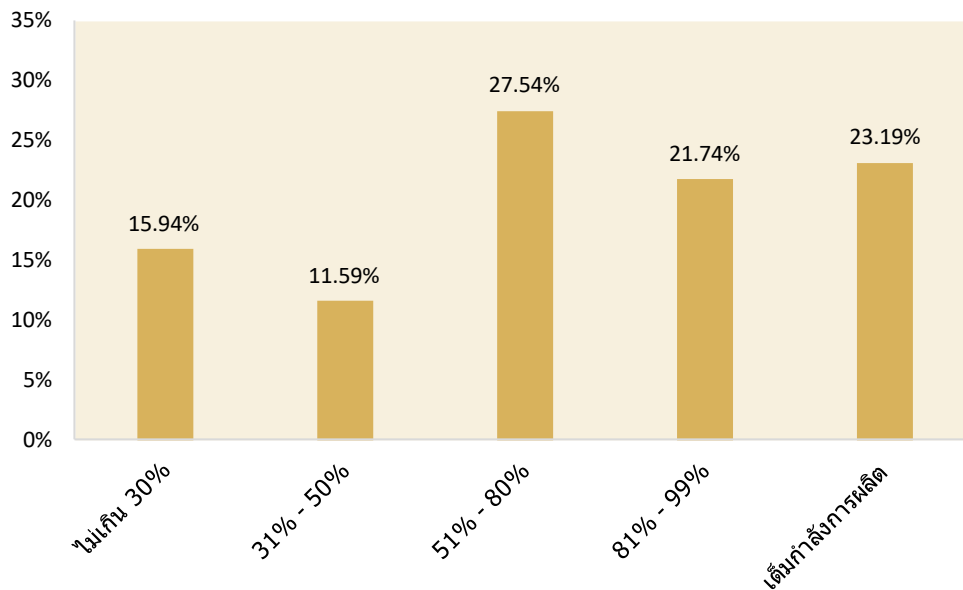

ภาพที่ 8 สัดส่วนรายได้ต่อปีของกิจการ

เมื่อถามถึงการใช้กำลังผลิตเมื่อเทียบกับกำลังการผลิตสูงสุดพบว่า กิจการที่มีการใช้กำลังการผลิตเต็มกำลังมีสัดส่วนร้อยละ 23.19 ขณะที่กิจการส่วนใหญ่มีการใช้กำลังการผลิตเพียง 51% - 80% มีสัดส่วนร้อยละ 27.54 (ภาพที่ 9) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาแยกตามอุตสาหกรรม พบว่าแต่ละอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีการใช้กำลังการผลิตอยู่ที่ 51% - 80% (ตารางที่ 4) อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดของจำนวนตัวอย่างที่มีน้อยเกินไป ทำให้การแสดงผลมีความเบี่ยงเบนสูง จึงไม่สามารถใช้เป็นตัวแทนกลุ่มอุตสาหกรรมได้

ภาพที่ 9 สัดส่วนของกิจการในการใช้กำลังการผลิต

ตารางที่ 4 สัดส่วนของกิจการในการใช้กำลังผลิต จำแนกตามอุตสาหกรรม

	ไม่เกิน30%	31-50%	51% -80%	81% -99%	เต็มกำลังการผลิต
อาหารแปรรูป	25%	25%	25%		25%
สิ่งทอ			50%		50%
ยานยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์			33%	33%	33%
ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์		33%		50%	17%
ยางและพลาสติก	13%		25%	25%	38%
เครื่องจักรกลและอุปกรณ์	30%	10%	40%	20%	
เชื้อเพลิงชีวภาพ และเคมีชีวภาพ			50%		50%
ดิจิทัล (เช่น ฮาร์ดแวร์ Smart Device)	33%		33%		33%
การแพทย์ครบวงจร	25%	50%	25%		
เครื่องสำอาง	33%	17%	33%		17%
เหล็กและโลหะ			67%		33%
อื่น ๆ เช่น วัสดุก่อสร้าง เคมีภัณฑ์ สุรา ไรโซเคิล เป็นต้น	17%	8%	8%	42%	25%

หมายเหตุ จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการแสดงผลมีจำนวนน้อย ทำให้ค่าที่แสดงผลมีความเบี่ยงเบนสูง

สำหรับการวิเคราะห์จะอ้างอิงแนวทางการรายงานของธนาคารโลก โดยจะพิจารณาใน 2 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย 1) ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ (Objective Indicators) ซึ่งจะเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจดำเนินธุรกิจและลงทุนของ

ผู้ประกอบการ เช่น การบริการของภาครัฐ อาทิ กฎระเบียบและขั้นตอนทางราชการ การเข้าถึงเครือข่ายความร่วมมือต่าง ๆ 2) การรับรู้ของผู้ประกอบการ (Subjective Perceptions) โดยจะเป็นการสะท้อนความคิดเห็นของผู้ประกอบการถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ ซึ่งครอบคลุมทั้งปัจจัยด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

1. ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ (Objective Indicators)

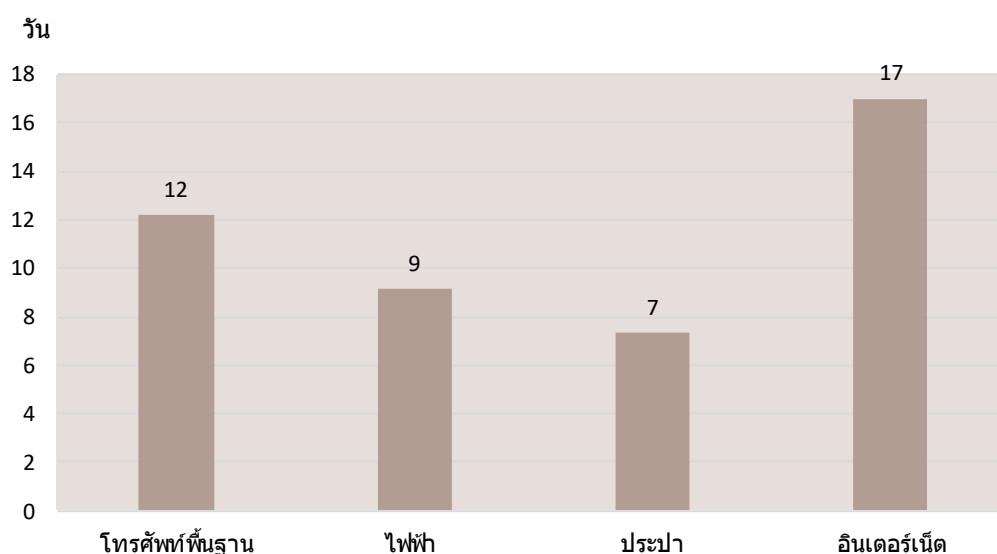
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ จะเป็นการประเมินในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการหรือระบบที่เกี่ยวข้องในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ โดยตามกรอบการศึกษานี้ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณจะประกอบด้วยระบบโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งจะวัดในเรื่องความมีประสิทธิภาพของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานต่าง ๆ กฎระเบียบและขั้นตอนทางราชการ โดยพิจารณาจากระยะเวลาในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และการประเมินต้นทุนทางอ้อมของธุรกิจ ซึ่งสะท้อนในเรื่องของค่าใช้จ่ายและค่าเสียโอกาสต่าง ๆ ของธุรกิจ อันเป็นผลกระทบจากโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยด้านสังคม

1.1 ระบบโครงสร้างพื้นฐาน

เป็นการวัดประสิทธิภาพในการให้บริการภาครัฐที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ระบบโทรศัพท์ไฟฟ้า ประปา และอินเทอร์เน็ต ซึ่งระยะเวลาในการขอใช้บริการเหล่านี้จะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจด้วย

โดยในช่วงปี 2562-2563 การดำเนินการขอสาธารณูปโภคหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีระยะเวลามากกว่า 1 สัปดาห์ โดยเฉพาะการขอใช้อินเทอร์เน็ตที่มีระยะเวลาในการดำเนินการนานที่สุดถึง 17 วัน (ภาพที่ 10)

ภาพที่ 10 ระยะเวลาขอใช้ระบบสาธารณูปโภค

1.2 กฎระเบียบและขั้นตอนทางราชการ (Regulatory Framework)

กฎระเบียบและขั้นตอนทางราชการเป็นปัจจัยแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อการปรับปรุงผลิตภาพของธุรกิจ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณจะสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการให้บริการของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินธุรกิจ เช่น ระยะเวลาในการขอเอกสาร ใบอนุญาต ใบรับรองต่าง ๆ รวมถึงเวลาที่องค์กรต้องเสียไปเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

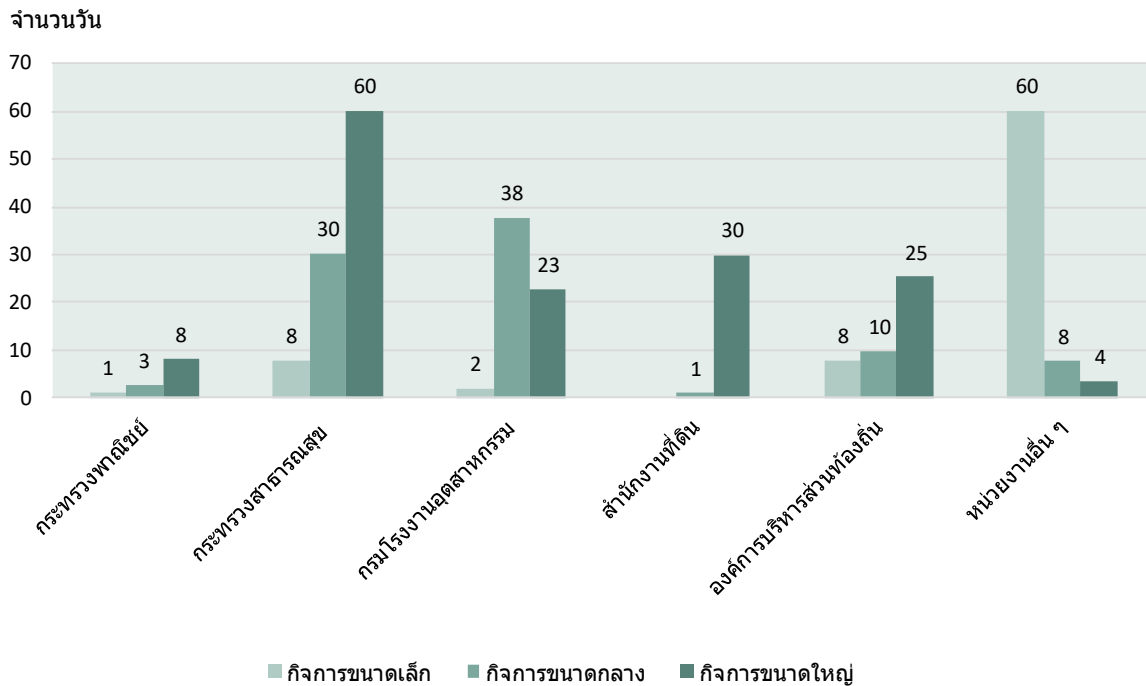
ในช่วงปี 2563 มีการมีการต่ออายุเอกสารทางราชการต่าง ๆ ได้แก่ ใบรับรองสิทธิ (Licenses) โดยเฉลี่ยจำนวน 1 ใบ ใบอนุญาต (Permits) โดยเฉลี่ยจำนวน 3 ใบ และหนังสือรับรอง (Approvals/Certificates) โดยเฉลี่ยจำนวน 4 ใบ โดยผู้ประกอบการใช้เวลาในการติดต่อเพื่อขอเอกสารเช่น ใบรับรองสิทธิ ใบอนุญาต และหนังสือรับรองจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉลี่ย 34 วัน ซึ่งสามารถจำแนกการใช้เวลาในการขอเอกสารจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 5 ระยะเวลาที่ใช้ในการขอเอกสารต่าง ๆ

หน่วยงาน	จำนวนวันที่ใช้ (โดยเฉลี่ย)
กระทรวงพาณิชย์	4
กระทรวงสาธารณสุข	25
กรมโรงงานอุตสาหกรรม	47
สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	53
สำนักงานที่ดิน	8
องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (เช่น เทศบาล, อบต.)	40
หน่วยงานอื่น ๆ เช่น กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน, การนิคมอุตสาหกรรม, สำนักงานเขต, ผังเมือง เป็นต้น	64

เมื่อพิจารณาการใช้ระยะเวลาในการขอเอกสารต่าง ๆ จากหน่วยงานรัฐ จำแนกตามขนาดกิจการพบว่า กิจการขนาดกลาง และกิจการขนาดใหญ่ส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการขอเอกสารต่าง ๆ นานกว่า โดยกิจการขนาดกลางใช้เวลาในการขอเอกสารจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมนานที่สุดเป็นเวลา 38 วัน ในขณะที่กิจการขนาดใหญ่ใช้เวลาในการขอเอกสารจากกระทรวงสาธารณสุขนานที่สุดเป็นเวลา 60 วัน (ภาพที่ 11)

ภาพที่ 11 ระยะเวลาที่ใช้ในการขอเอกสารต่าง ๆ จำแนกตามขนาดกิจการ

สำหรับในช่วงปี 2562-2563 กิจการได้ใช้เวลาโดยเฉลี่ย 6 วันต่อปี สำหรับการติดต่อราชการเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการตรวจสอบ การประชุม กับหน่วยงานราชการต่าง ๆ อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กรมสรรพากร สำนักงานประกันสังคม สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรมโรงงานอุตสาหกรรม องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (เช่น เทศบาล, อบต.) และกรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น รวมถึงผู้บริหารระดับสูงของกิจการได้ใช้เวลาในการติดต่อ/ปฏิบัติติดตามข้อกำหนดของหน่วยงานนี้ คิดเป็น 2.93% ของเวลาทำงานทั้งหมด รวมถึงมีค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เฉลี่ยต่อปีจำนวน 9,623 บาท

นอกจากนี้กิจการยังมีต้นทุนแฝงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการติดต่อขอใบรับรอง และใบอนุญาตต่าง ๆ ของภาครัฐ โดยกิจการมีการจ้างพนักงาน หรือตัวแทน ที่ปรึกษา เพื่อทำหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับใบรับรอง สิทธิ (Licenses) ใบอนุญาต (Permits) และหนังสือรับรอง (Approvals/Certificates) ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการจ้างบุคลากรดังกล่าวโดยเฉลี่ยที่ 83,333 บาทต่อปี

2. การรับรู้ของผู้ประกอบการ (Subjective Perceptions)

สำหรับการประเมินการรับรู้ของผู้ประกอบการเกี่ยวกับบรรยากาศการประกอบธุรกิจและการลงทุน นั้น จะใช้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถาม 2 ส่วน โดยส่วนแรกจะเป็นการให้ผู้ประกอบการระบุประเด็นที่เป็นอุปสรรคมากที่สุดในการดำเนินธุรกิจ 3 ประเด็น (Top three constraints) และส่วนที่สอง จะเป็นการให้

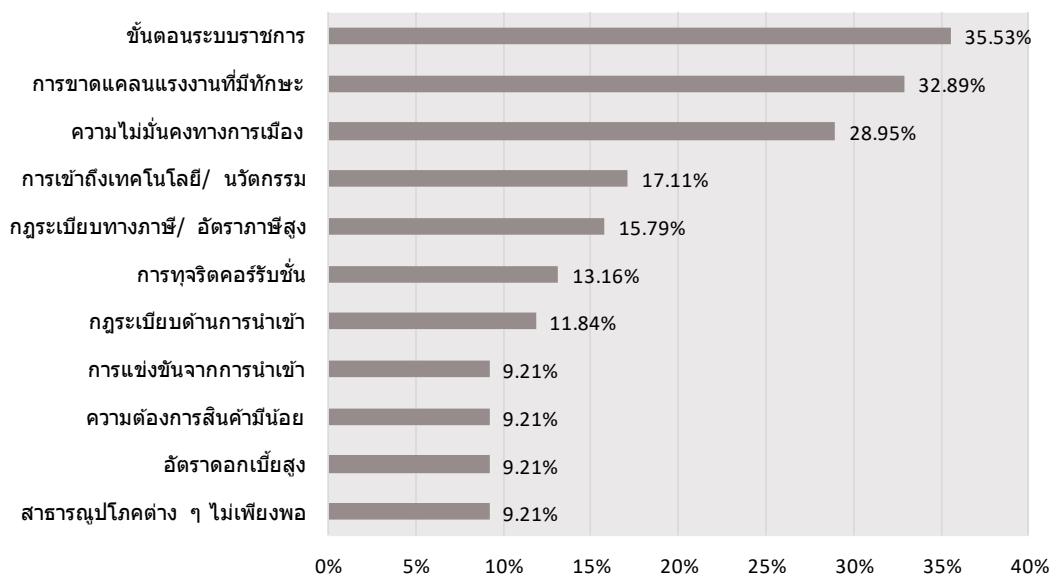
ผู้ประกอบการระดับความเป็นอุปสรรค (Severity of obstacles) ใน 18 เรื่อง ซึ่งจะครอบคลุมประเด็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง แรงงาน กฎระเบียบ โครงสร้างพื้นฐาน แหล่งเงินทุน รวมถึงด้านสังคมด้วย

2.1 อุปสรรคสำคัญที่สุดในการดำเนินธุรกิจ (Top three constraints)

เป็นการวิเคราะห์ว่าประเด็นใดที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นอุปสรรคหรือเป็นปัญหามากกว่ากัน ซึ่งผลของการสำรวจแสดงในภาพที่ 12 พบว่า ประเด็นที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจมากที่สุด ประกอบด้วย

- ขั้นตอนการปฏิบัติทางราชการที่มีขั้นตอนที่ยุงยากของระบบราชการ (Bureaucratic burden) ทำให้ผู้ประกอบการต้องใช้เวลาในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อกำหนดต่าง ๆ ที่มีขั้นตอนที่ซับซ้อน และทำความเข้าใจค่อนข้างยาก
- การขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ (Skilled labor shortage) ผู้ประกอบการกว่าร้อยละ 30 เห็นว่าปัญหาด้านแรงงานเป็นหนึ่งในอุปสรรคที่สำคัญที่สุด ซึ่งการที่ธุรกิจไม่สามารถสรรหาแรงงานที่มีคุณภาพได้ย่อมส่งผลต่อผลผลิตภาพของกิจการ
- ความไม่มั่นคงทางการเมือง (Political instability) ยังคงเป็นประเด็นที่เป็นอุปสรรคในอันดับต้น ๆ ที่ผู้ประกอบการยังคงมองว่าความไม่แน่นอนทางการเมืองส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจอย่างมาก
- การเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรม แม้จะเป็นประเด็นที่ผู้ประกอบการมองว่าเป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจอยู่ในลำดับรองลงมา แต่ประเด็นนี้ก็จัดว่ามีความสำคัญอย่างมาก เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนผลผลิตภาพให้กับธุรกิจ หากกิจการไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้อย่างทั่วถึงและทันการก็จะส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศในอนาคตได้

ภาพที่ 12 ร้อยละของกิจการที่ระบุว่าประเด็นเหล่านี้เป็นอุปสรรคสำคัญ 3 ลำดับแรก
ในการดำเนินธุรกิจ

2.2 ระดับความเป็นอุปสรรคสำคัญในประเด็นต่าง ๆ (Severity of obstacles)

ในส่วนของการประเมินระดับความเป็นอุปสรรค จะเป็นการให้ผู้ประกอบการให้คะแนนในประเด็นอุปสรรค 18 เรื่อง โดยแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ (ระดับ 0 หมายถึง “ไม่เป็นอุปสรรค”, ระดับ 1 หมายถึง “เป็นอุปสรรคเล็กน้อย”, ระดับ 2 หมายถึง “เป็นอุปสรรคพอสมควร” ระดับ 3 หมายถึง “เป็นอุปสรรคมาก” และระดับ 4 หมายถึง “เป็นอุปสรรคอย่างรุนแรง”)

ภาพที่ 13 แสดงสัดส่วนของผู้ประกอบการที่ระบุว่า อุปสรรคในแต่ละประเด็น “เป็นอุปสรรคมาก” หรือ “เป็นอุปสรรคอย่างรุนแรง” สามารถสรุปประเด็นสำคัญที่พบได้ดังต่อไปนี้

- ความไม่มีเสถียรภาพของเศรษฐกิจมหภาค (Macro-economic instability) และความไม่แน่นอนของนโยบายเศรษฐกิจ (Economic policy uncertainty) เป็น 2 ลำดับแรกที่ผู้ประกอบการเห็นว่า “เป็นอุปสรรคมาก” หรือ “เป็นอุปสรรคอย่างรุนแรง” ต่อการดำเนินธุรกิจ ซึ่งทั้ง 2 ประเด็นนับเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจส่วนรวมไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจ้างงาน การเงินและการธนาคาร การพัฒนาประเทศ การค้าระหว่างประเทศ อัตราเงินเฟ้อ และอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนไม่เพียงแต่ภาคธุรกิจเท่านั้น

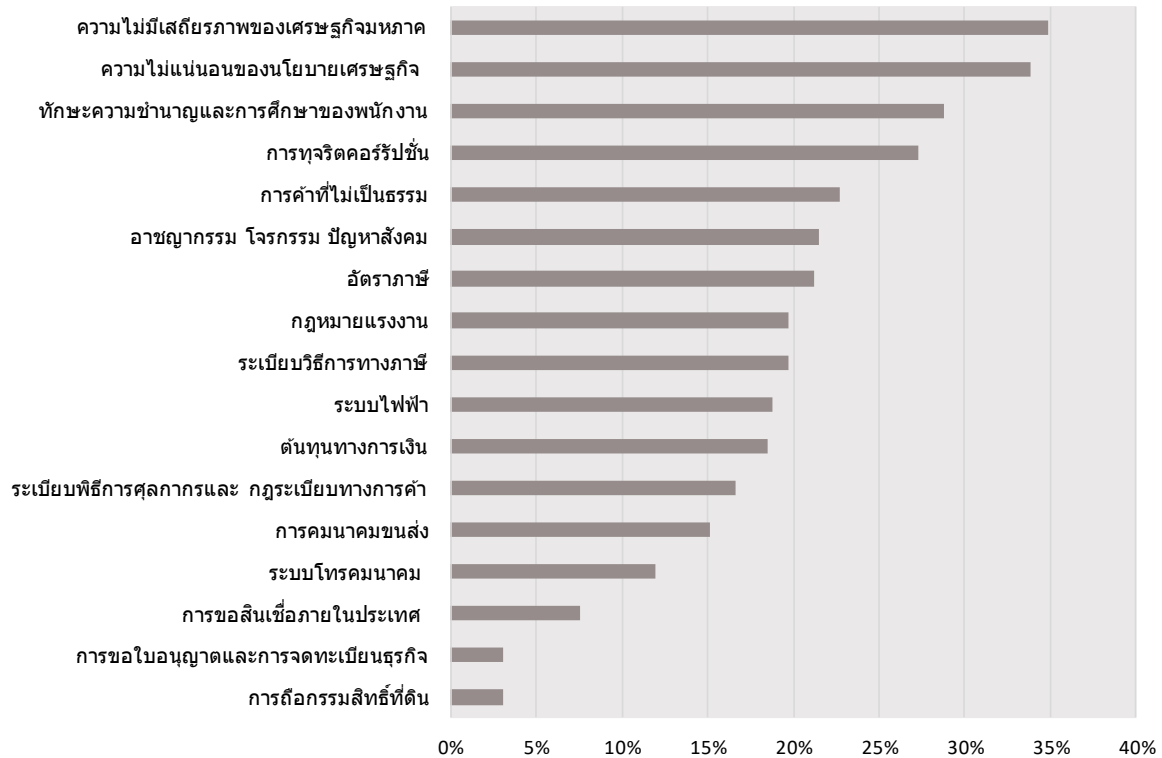
- ทักษะความชำนาญและการศึกษาของพนักงาน (Skills and education of workers) ถูกจัดลำดับความเป็นอุปสรรคอยู่ในลำดับที่ 3 โดยผู้ประกอบการกว่าร้อยละ 30 เห็นว่าเป็นอุปสรรคอยู่ในระดับที่สูง ซึ่งปัญหาด้านนี้ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจมาอย่างยาวนาน และมีความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไข ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบันยิ่งส่งผลให้ช่องว่างของทักษะแรงงานเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อีกทั้งการที่ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุยิ่งทำให้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่มีคุณภาพมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น

- การทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption) การค้าที่ไม่เป็นธรรม (Anti-competitive practices) และปัญหาอาชญากรรม โจรกรรม และปัญหาสังคม (Crime, theft and disorder) ก็เป็นหนึ่งในเรื่องที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ

- ในเรื่องกฎระเบียบและขั้นตอนทางราชการ พบว่า กฎระเบียบด้านแรงงาน (Labor regulations) และระเบียบวิธีการทางภาษี (Tax Administration) มีระดับความเป็นอุปสรรคมากกว่ากฎระเบียบในการขออนุญาตประกอบธุรกิจ (Business Licensing and Registration) และระเบียบพิธีการศุลกากรและกฎระเบียบทางการค้า (Custom and trade regulation administration) เห็นได้จากร้อยละของผู้ประกอบการที่ให้ความเห็นในสองเรื่องแรก มีสัดส่วนที่สูงกว่าในสองเรื่องหลัง

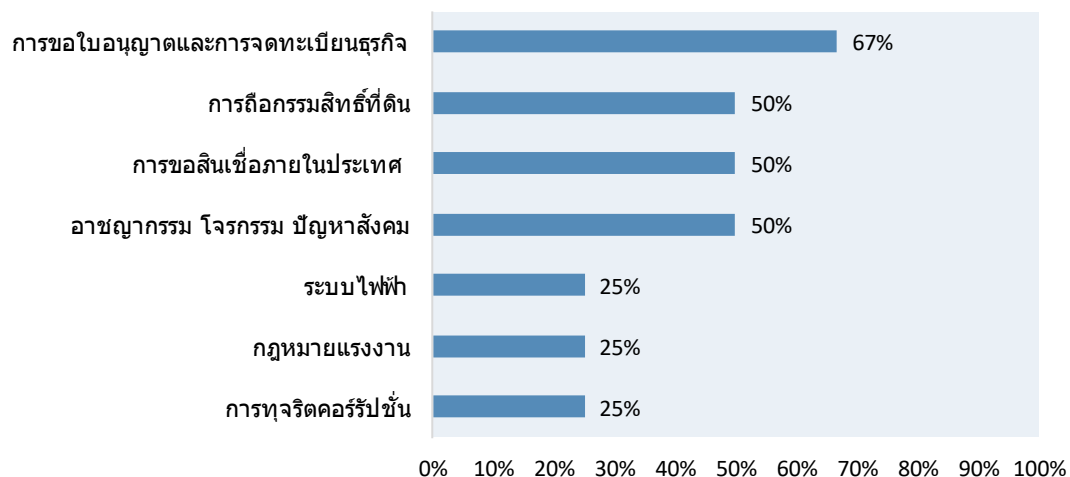
- ส่วนเรื่องระบบโครงสร้างพื้นฐาน ผู้ประกอบการประมาณร้อยละ 20 เห็นว่า เรื่องของระบบไฟฟ้า (Electricity) เป็นอุปสรรคมากกว่าเรื่องของระบบการคมนาคมขนส่ง (Transportation) และระบบโทรคมนาคม (Telecommunication)

ภาพที่ 13 ร้อยละของกิจการที่ระบุว่าเป็นประเด็นเหล่านี้ “เป็นอุปสรรคมาก” หรือ “เป็นอุปสรรคอย่างรุนแรง” ต่อการดำเนินธุรกิจ

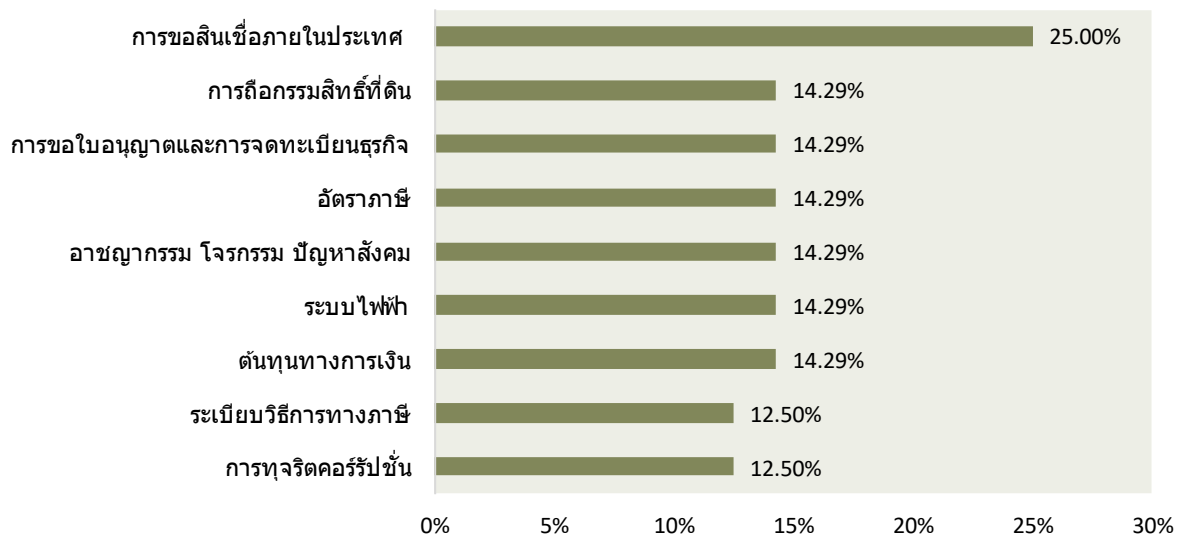
สำหรับอุตสาหกรรมอาหาร ประเด็นที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการดำเนินธุรกิจ เป็นเรื่องการขอใบอนุญาตและการจดทะเบียนธุรกิจมีสัดส่วนร้อยละ 67 รองลงมาเป็นเรื่องการถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน การขอสินเชื่อภายในประเทศ และปัญหาอาชญากรรม โจรกรรมและสังคม (ภาพที่ 14)

ภาพที่ 14 ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคมากต่อการดำเนินธุรกิจของอุตสาหกรรมอาหาร

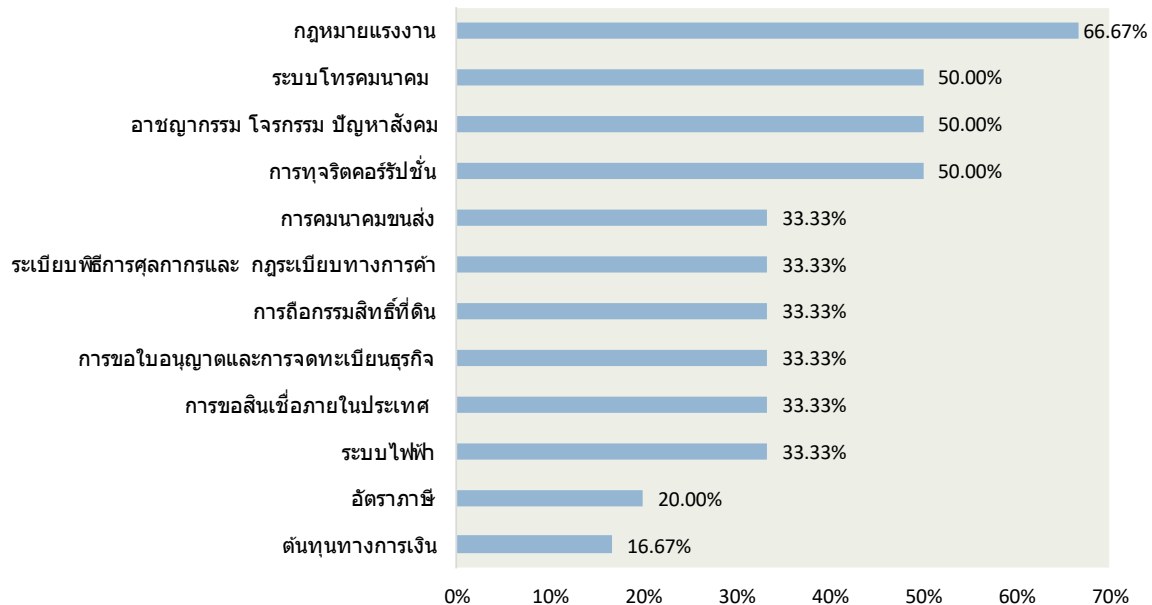
อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์มีประเด็นที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการดำเนินธุรกิจ เป็นเรื่องการขอสินเชื่อภายในประเทศมีสัดส่วนร้อยละ 25 รองลงมาเป็นการถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน การขอใบอนุญาตและการจดทะเบียนธุรกิจ ต้นทุนทางการเงินและอัตราภาษี ระบบไฟฟ้า และปัญหาอาชญากรรม โจรกรรมและสังคม (ภาพที่ 15)

ภาพที่ 15 ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคมากต่อการดำเนินธุรกิจ
ของอุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์

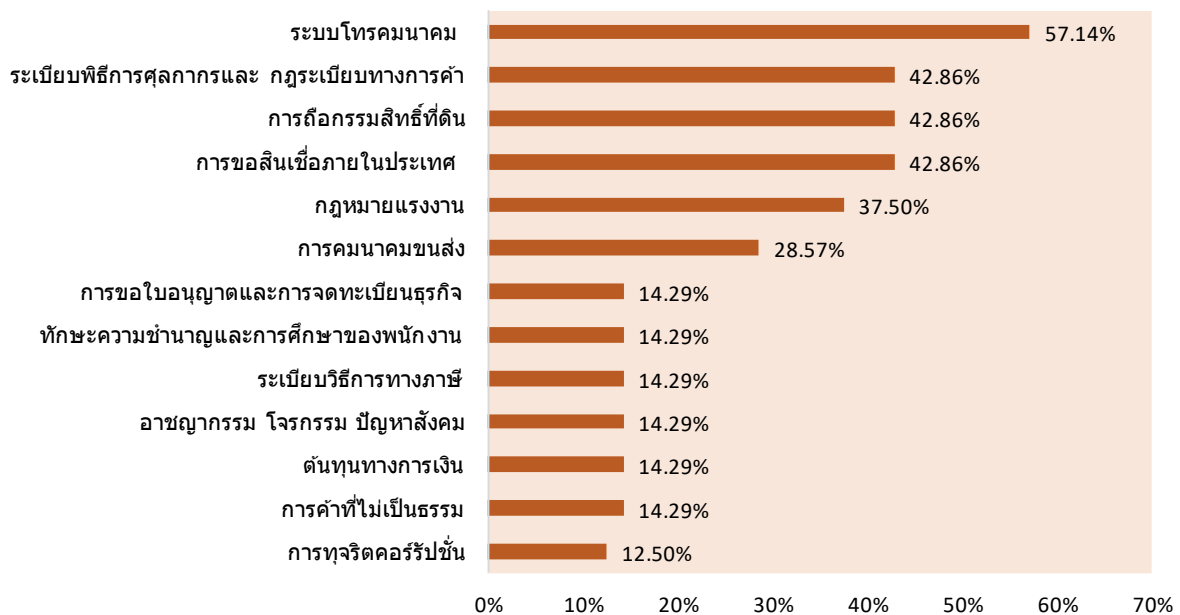
อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มีประเด็นที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการดำเนินธุรกิจ เป็นเรื่องการกฎหมายแรงงานมีสัดส่วนร้อยละ 66.67 รองลงมาเป็นเรื่อง ระบบโทรคมนาคม ปัญหาอาชญากรรม โจรกรรมและสังคม และการทุจริตคอร์รัปชัน (ภาพที่ 16)

ภาพที่ 16 ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคมากต่อการดำเนินธุรกิจ
ของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

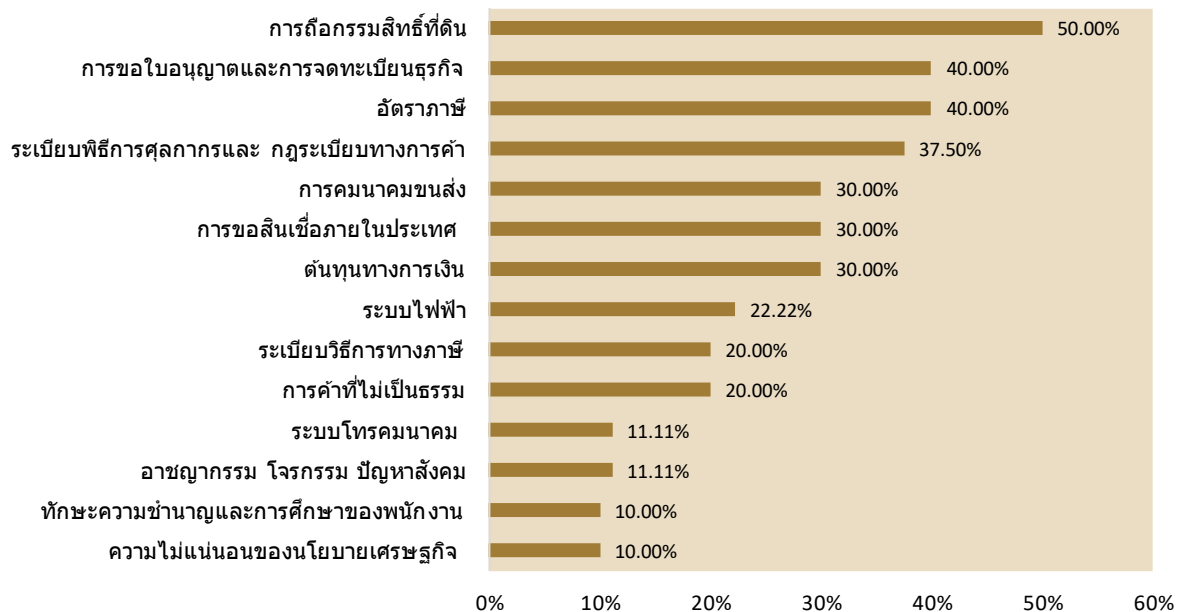
อุตสาหกรรมยางและพลาสติกมีประเด็นที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการดำเนินธุรกิจ เป็นเรื่องระบบโทรคมนาคมมีสัดส่วนร้อยละ 57.14 รองลงมาเป็นเรื่องระเบียบพิธีการศุลกากรและกฎระเบียบทางการค้า การถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน และการขอสินเชื่อภายในประเทศ (ภาพที่ 17)

ภาพที่ 17 ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคมากต่อการดำเนินธุรกิจ
ของอุตสาหกรรมยางและพลาสติก

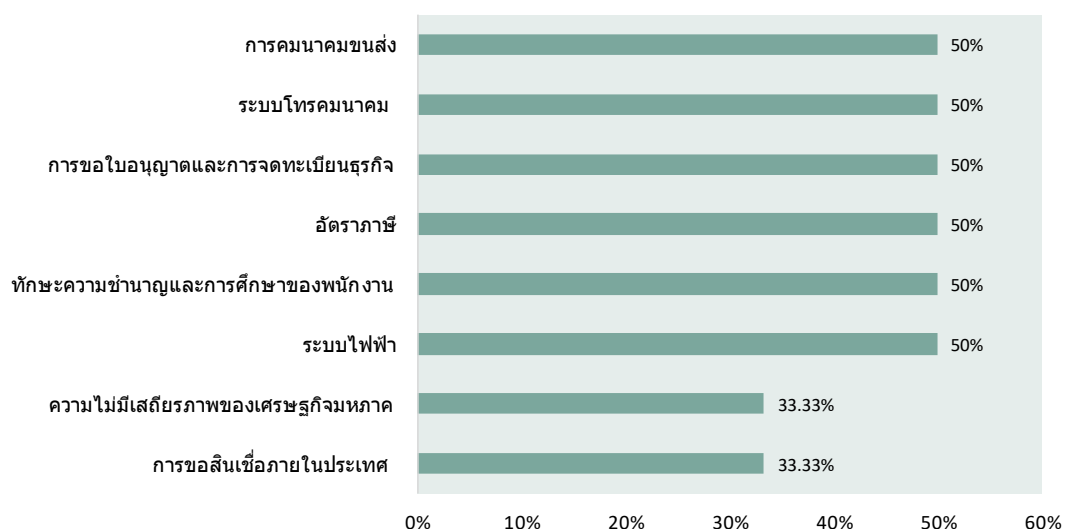
อุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์มีประเด็นที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการดำเนินธุรกิจ เป็นเรื่องการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินมีสัดส่วนร้อยละ 50 รองลงมาเป็นเรื่องการขอใบอนุญาตและการจดทะเบียนธุรกิจ และอัตราภาษี (ภาพที่ 18)

ภาพที่ 18 ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคมากต่อการดำเนินธุรกิจ
ของอุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์

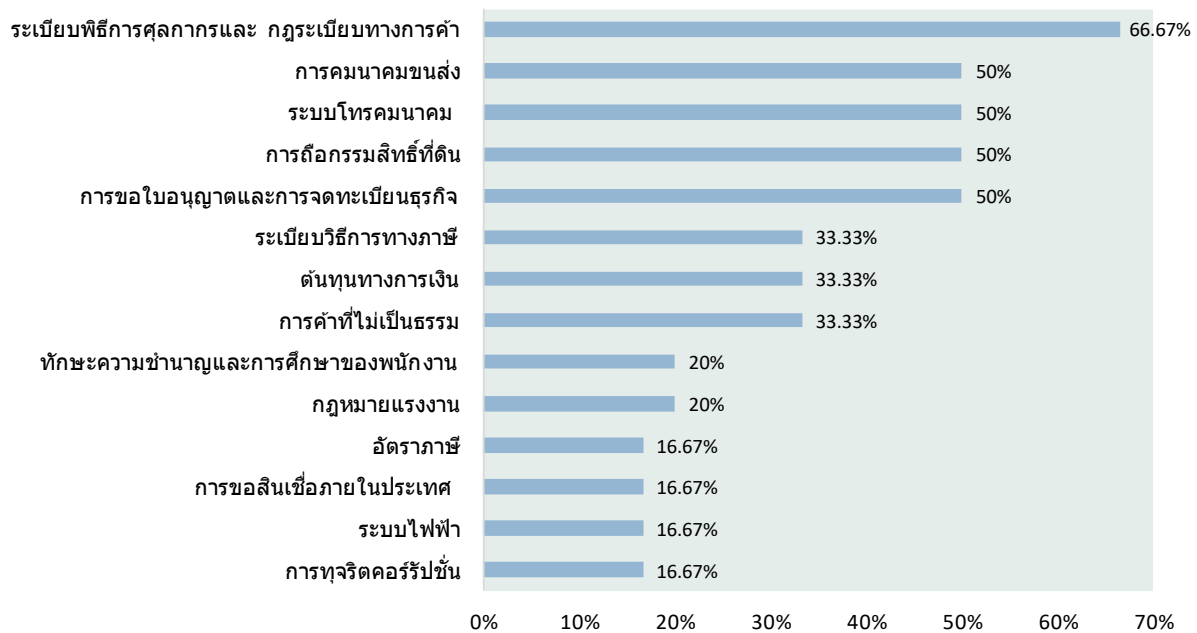
อุตสาหกรรมดิจิทัลมีประเด็นที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการดำเนินธุรกิจ เป็นเรื่องระบบคมนาคมขนส่ง ระบบโทรคมนาคม การขอใบอนุญาตและการจดทะเบียนธุรกิจ ทักษะความชำนาญและการศึกษาของพนักงาน รวมถึงอัตราภาษี และระบบไฟฟ้า (ภาพที่ 19)

ภาพที่ 19 ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคมากต่อการดำเนินธุรกิจของอุตสาหกรรมดิจิทัล

อุตสาหกรรมเครื่องสำอางมีประเด็นที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการดำเนินธุรกิจ เป็นเรื่องระเบียบพิธีการศุลกากรและกฎระเบียบทางการค้ามีส่วนที่ร้อยละ 66.77 รองลงมาเป็นเรื่องระบบคมนาคมขนส่ง ระบบโทรคมนาคม และการขอใบอนุญาตและการจดทะเบียนธุรกิจ (ภาพที่ 20)

ภาพที่ 20 ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคมากต่อการดำเนินธุรกิจของอุตสาหกรรมเครื่องสำอาง

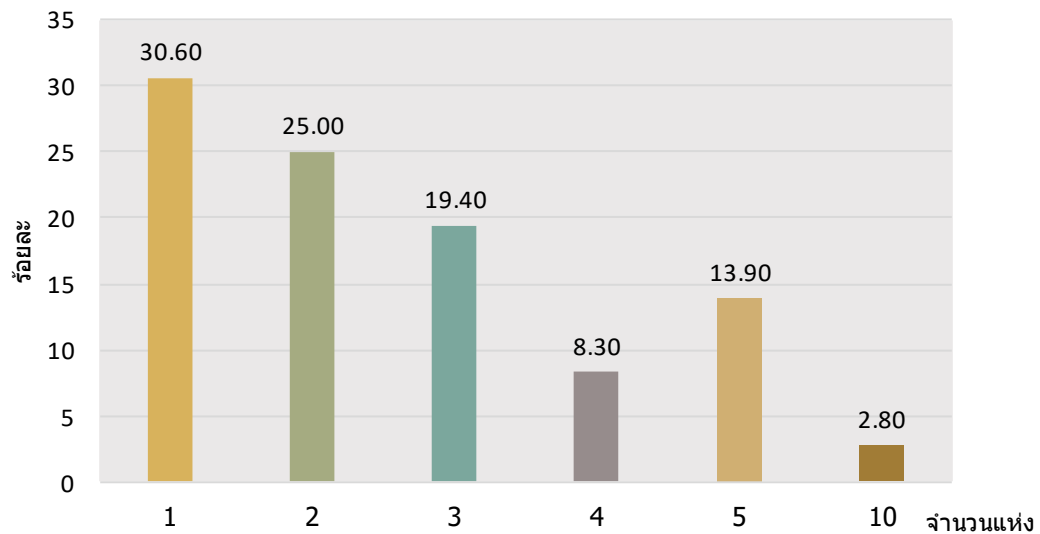
บทบาทเครือข่ายธุรกิจ

การสร้างเครือข่ายธุรกิจที่มีความเข้มแข็งจะช่วยให้การดำเนินธุรกิจมีอำนาจการต่อรองเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้ผู้ประกอบการมีข้อมูลและเตรียมรับกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น หากประเทศไทยมีการสร้างช่องทาง หรือ platform ในการเชื่อมโยงภาคธุรกิจให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในด้านการค้า การลงทุน องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ก็จะช่วยให้ผู้ประกอบการมองเห็นช่องทาง และโอกาสในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงได้เรียนรู้สิ่งที่เป็นประโยชน์ในการต่อยอดธุรกิจ ก็จะช่วยยกระดับผลิตภาพให้กับองค์กรของไทย

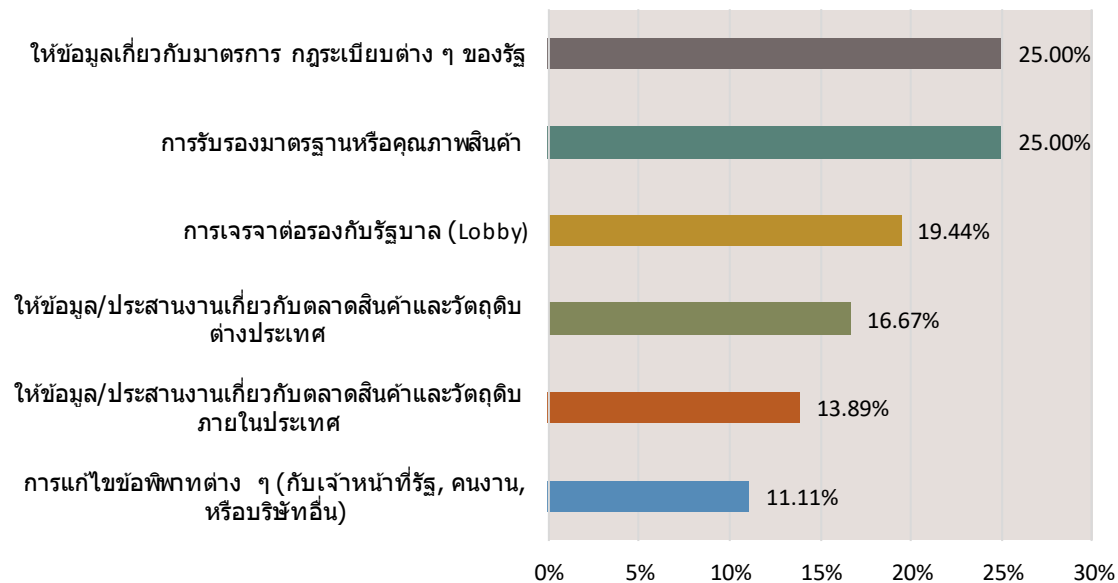
เมื่อสอบถามถึงการเป็นสมาชิกหอการค้า สมาคมอุตสาหกรรม หรือสมาคมทางการค้าต่าง ๆ พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นสมาชิกเครือข่าย มีสัดส่วนที่ร้อยละ 62.30 ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกกับสมาคมต่าง ๆ จำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 30.60 (ภาพที่ 21)

นอกจากนี้การเป็นสมาชิกเครือข่ายต่าง ๆ ทำให้กิจการได้รับประโยชน์มากถึงมากที่สุดในเรื่องการให้ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการ กฎระเบียบต่าง ๆ ของรัฐ และการรับรองมาตรฐานหรือคุณภาพสินค้า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25 (ภาพที่ 22)

ภาพที่ 21 ร้อยละของกิจการที่เป็นสมาชิกกับเครือข่ายสมาคมต่าง ๆ

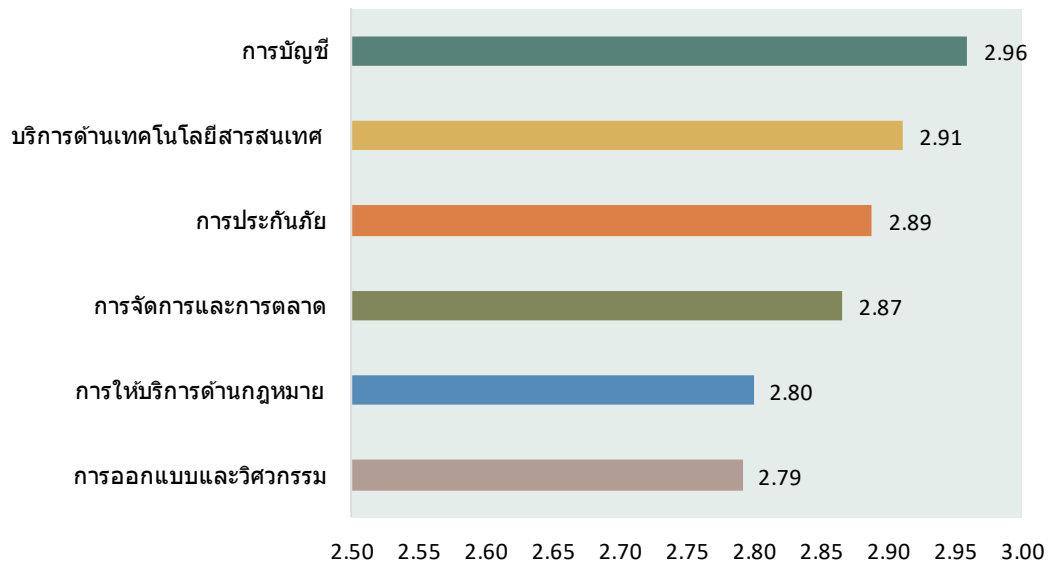

ภาพที่ 22 ร้อยละของกิจการที่ระบุว่าการเป็นสมาชิกเครือข่าย
ได้รับประโยชน์มากถึงมากที่สุด

เมื่อสอบถามกิจการถึงคุณภาพการให้บริการของธุรกิจบริการ พบว่ากิจการส่วนใหญ่เห็นคุณภาพการให้บริการของธุรกิจบริการเหล่านี้อยู่ในระดับดี โดยธุรกิจบริการด้านบัญชีมีคะแนนระดับคุณภาพบริการสูงที่สุดที่ 2.96 คะแนน รองลงมาเป็นธุรกิจบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีคะแนนที่ 2.91 คะแนน แสดงถึงการให้บริการของธุรกิจเหล่านี้มีคุณภาพที่ดีและช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของกิจการได้เป็นอย่างดี (ภาพที่ 23)

ภาพที่ 23 ระดับคุณภาพการให้บริการของธุรกิจบริการต่าง ๆ

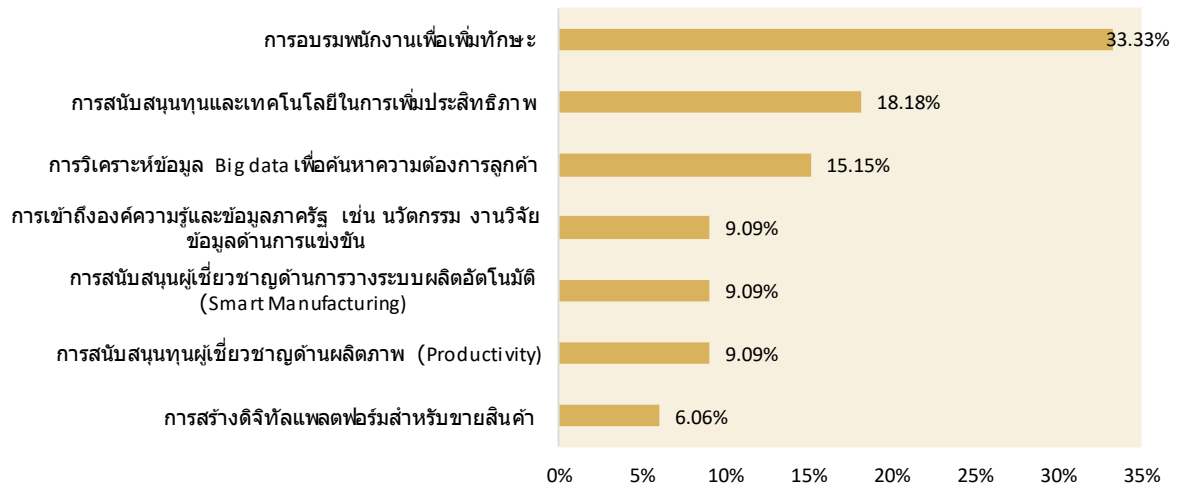
สำหรับความต้องการที่กิจการอยากได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐมากที่สุดเป็นเรื่องของการอบรมพนักงานเพื่อเพิ่มทักษะมีสัดส่วนร้อยละ 21.69 รองลงมาเป็นการสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญด้านการวางระบบผลิตอัตโนมัติ (Smart Manufacturing) และการสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตภาพ (Productivity) มีสัดส่วนที่ร้อยละ 14.46 (ภาพที่ 24)

ภาพที่ 24 ประเด็นที่กิจการต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐ

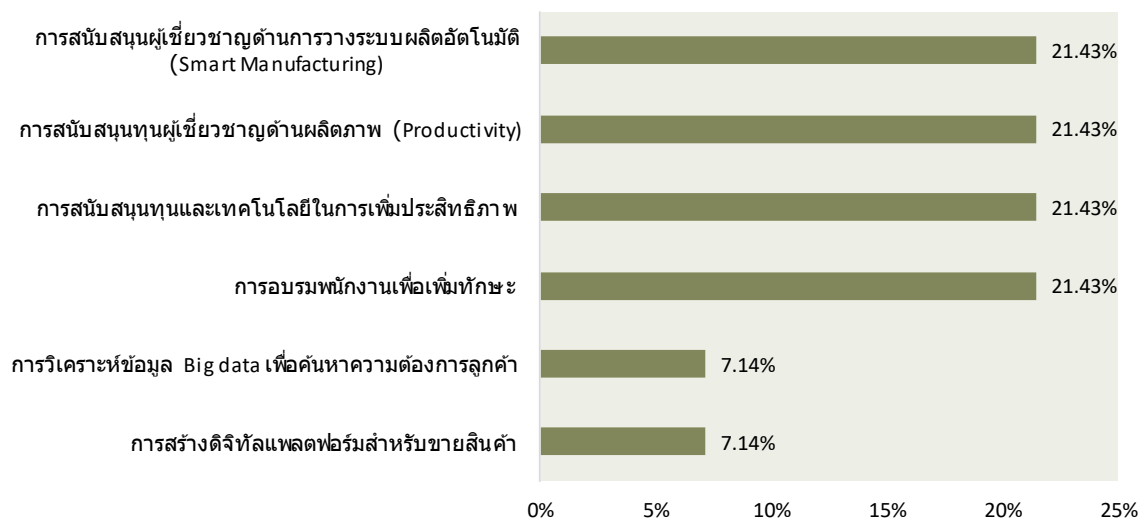
อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์มีความต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐมากที่สุดในเรื่อง การอบรมพนักงานเพื่อเพิ่มทักษะ รองลงมาเป็นเรื่องการสนับสนุนทุนและเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพ และการวิเคราะห์ข้อมูล Big data เพื่อค้นหาความต้องการลูกค้า (ภาพที่ 25)

ภาพที่ 25 ประเด็นที่กิจการต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐ
ของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์

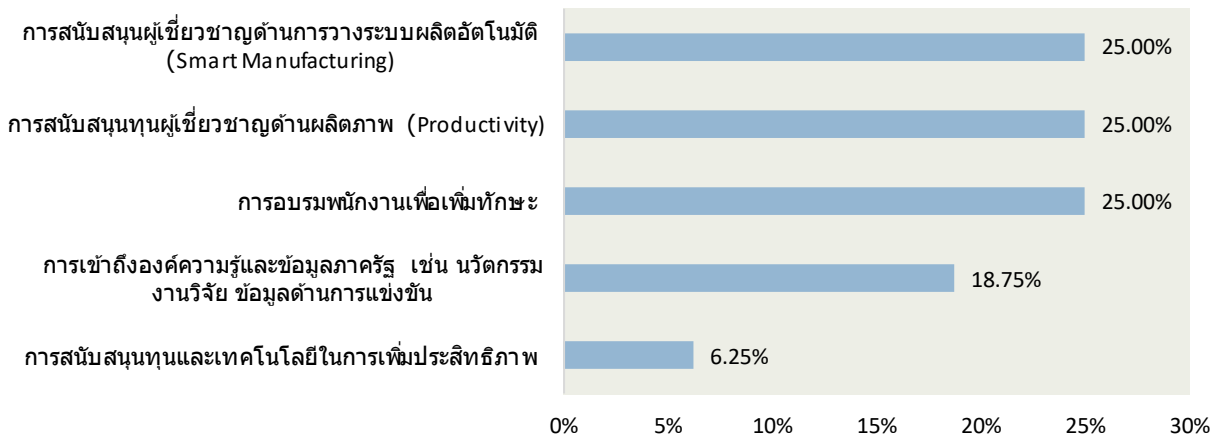
อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มีความต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐมากที่สุดในเรื่อง การสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญด้านการวางระบบผลิตอัตโนมัติ (Smart Manufacturing) การสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญด้านผลผลิตภาพ (Productivity) การสนับสนุนทุนและเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพ และการอบรมพนักงานเพื่อเพิ่มทักษะ (ภาพที่ 26)

ภาพที่ 26 ประเด็นที่กิจการต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐ
ของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

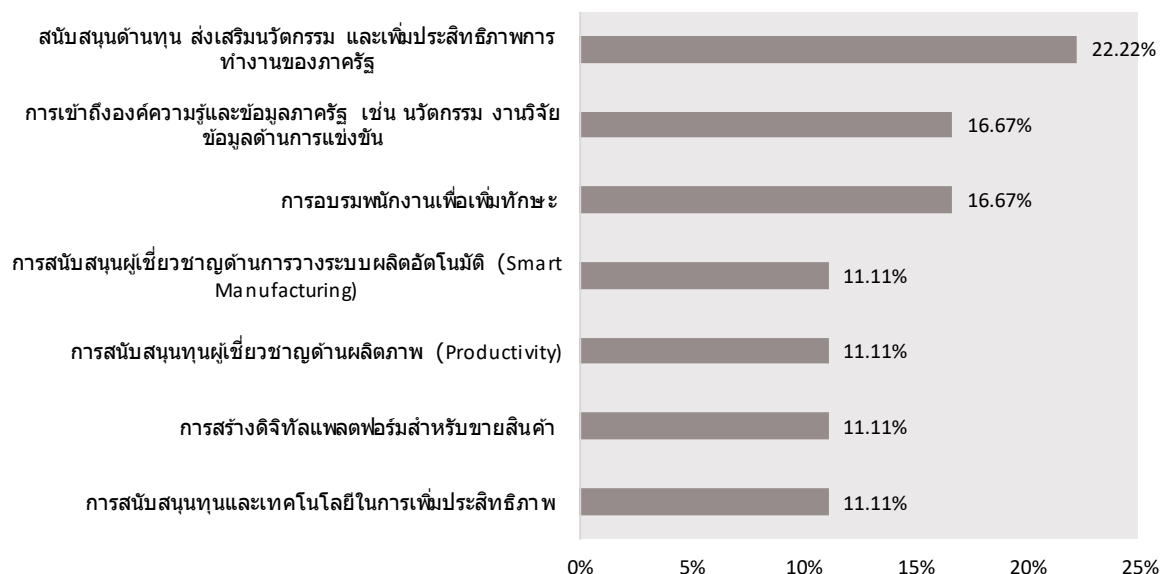
อุตสาหกรรมยางและพลาสติกมีความต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐมากที่สุดในเรื่อง การสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญด้านการวางระบบผลิตอัตโนมัติ (Smart Manufacturing) การสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตภาพ (Productivity) และการอบรมพนักงานเพื่อเพิ่มทักษะ ไม่ต่างจากอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (ภาพที่ 27)

ภาพที่ 27 ประเด็นที่กิจการต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐ
ของอุตสาหกรรมยางและพลาสติก

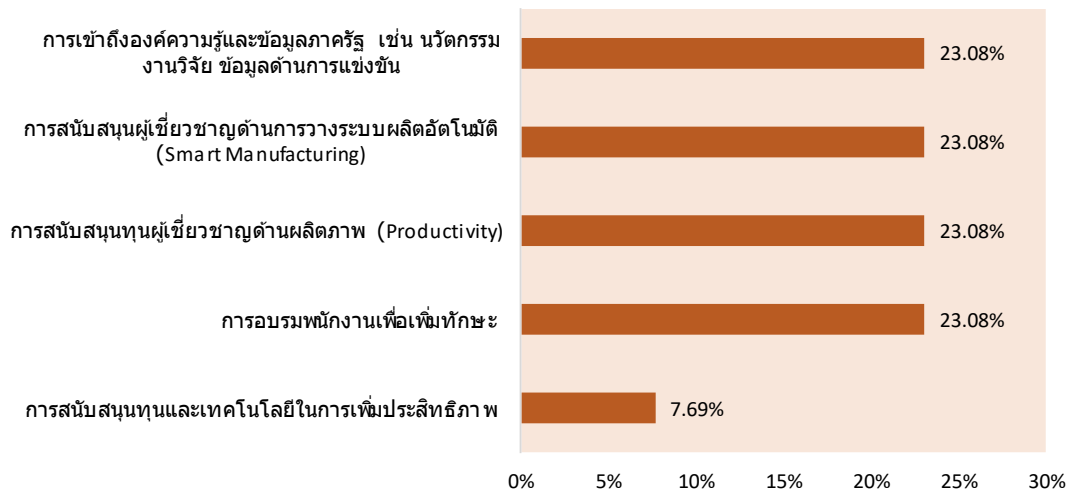
อุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์มีความต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐมากที่สุดในเรื่อง สนับสนุนด้านทุน การส่งเสริมนวัตกรรม และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของภาครัฐ รองลงมาเป็นการเข้าถึง องค์ความรู้และข้อมูลภาครัฐ เช่น นวัตกรรม งานวิจัย ข้อมูลด้านการแข่งขัน และการอบรมพนักงานเพื่อเพิ่ม ทักษะ (ภาพที่ 28)

ภาพที่ 28 ประเด็นที่กิจการต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐ
ของอุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์

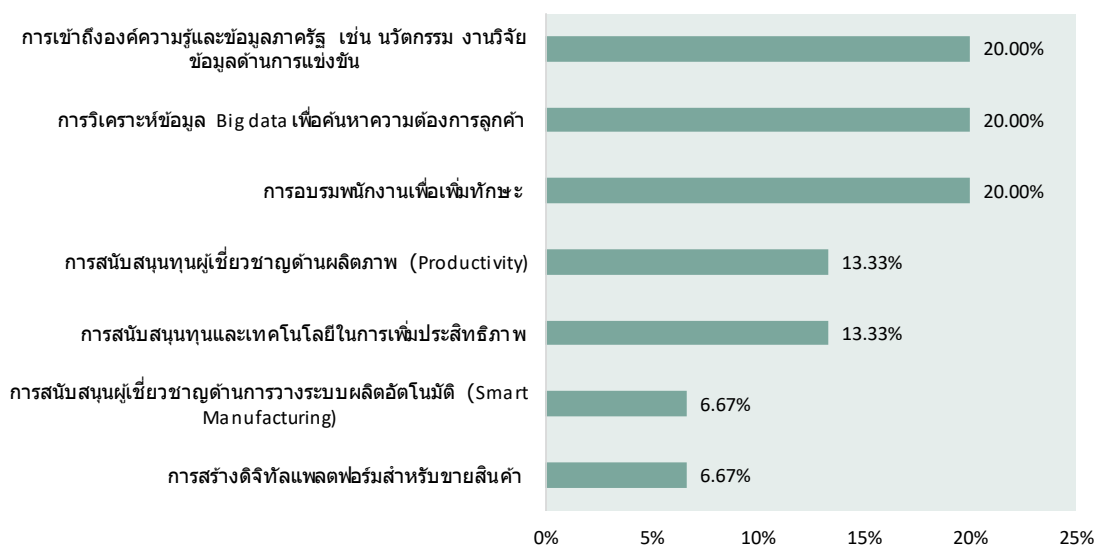
อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจรมีความต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐมากที่สุดในการเข้าถึงองค์ความรู้และข้อมูลภาครัฐ เช่น นวัตกรรม งานวิจัย ข้อมูลด้านการแข่งขัน การสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตภาพ (Productivity) การสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญด้านการวางระบบผลิตอัตโนมัติ (Smart Manufacturing) และการอบรมพนักงานเพื่อเพิ่มทักษะ (ภาพที่ 29)

ภาพที่ 29 ประเด็นที่กิจการต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐ
ของอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร

อุตสาหกรรมเครื่องสำอางมีความต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐมากที่สุดในเรื่องการเข้าถึงองค์ความรู้และข้อมูลภาครัฐ เช่น นวัตกรรม งานวิจัย ข้อมูลด้านการแข่งขัน การวิเคราะห์ข้อมูล Big data เพื่อค้นหาความต้องการลูกค้า และการอบรมพนักงานเพื่อเพิ่มทักษะ (ภาพที่ 30)

ภาพที่ 30 ประเด็นที่กิจการต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐ
ของอุตสาหกรรมเครื่องสำอาง

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

- บรรยากาศในการดำเนินธุรกิจที่ดีเป็นปัจจัยที่จะช่วยสร้างแรงจูงใจให้กับภาคเอกชนในการขยายการลงทุนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในเรื่องเทคโนโลยีสมัยใหม่ การลงทุนในด้านการพัฒนาทักษะแรงงาน การลงทุนในเรื่องการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม ซึ่งล้วนแต่เป็นปัจจัยในการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพของประเทศทั้งสิ้น
- การปรับปรุงกฎระเบียบและขั้นตอนทางราชการ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการของภาครัฐ โดยเน้นในเรื่องของการแก้ไขกฎระเบียบที่ล้าสมัย ทบหนวและปรับลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นลง เนื่องจากปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างก้าวกระโดด ดังนั้นหน่วยงานของรัฐควรมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาสร้างนวัตกรรมบริการ เพื่อสร้างช่องทางให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างรวดเร็ว สะดวกสบาย และด้วยต้นทุนที่ต่ำที่สุด นอกจากนี้ การผลักดันให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลข้ามหน่วยงานอย่างสมบูรณ์ จะช่วยเพิ่มผลิตภาพ และลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้อย่างมหาศาล
- การปรับปรุงการจดทะเบียนธุรกิจและระบบใบอนุญาตต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยและเป็นแบบบูรณาการ โดยจะต้องปรับปรุงกระบวนการทำงาน ทำให้ขั้นตอนต่าง ๆ ไม่ยุ่งยากและซับซ้อน ควรเริ่มมีการจัดทำใบอนุญาตให้เป็นกระบวนการอัตโนมัติทั้งหมด สามารถดำเนินการได้ด้วยวิธีออนไลน์และมีการจัดส่งข้อมูลเพียงครั้งเดียว เพื่อลดภาระการดำเนินการของธุรกิจ
- สนับสนุนการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการลงทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต เช่น การสนับสนุนโครงการที่ช่วยในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีการเชื่อมโยงได้อย่างทั่วถึง และครบวงจร อย่างการพัฒนาระบบขนส่งโลจิสติกส์อัจฉริยะ การพัฒนาระบบสื่อสารเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการข้อมูลให้มีความถูกต้องและรวดเร็ว ซึ่งจะช่วยในการลดต้นทุนและระยะเวลาการจัดการให้กับผู้ประกอบการ
- การส่งเสริมให้เกิดการสร้างนวัตกรรมในองค์กรด้วยการสนับสนุนการพัฒนาทักษะบุคลากรให้มีความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมที่มีนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดการสร้างระบบนิเวศด้านการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการหาแนวทางในการสร้างเข้มแข็งในการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา
- การกำหนดโครงสร้างข้อมูล (Data Infrastructure) เพื่อเก็บและรวบรวมข้อมูลการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ให้เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง ทันเหตุการณ์ และพร้อมใช้งาน เพื่อพัฒนาไปสู่การกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนในการประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานมีข้อมูลในการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานได้